

DEVECSERI UJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 pengő
Fél „ 4 „
Negyed „ 2 „
Egyes szám ára 20 fillér

Felolós szerkesztő:

Dr. SOMOGYI KÁROLY

Kiadótulajdonos:

HUSS FERENC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Devecser, Klapka-ucca 16.

TELEFON 23.

Ide intézendők a lapot érdeklő mindenemű közlemények

Mezőgazdák csődje.

A kereskedelem és ipar körében napról-napra jelentik a lapok és hivatalos hirdetések a kényszeregyezéseket és csődöket. Földmivelők közül legfeljebb egynehány nagybérlelőről lehet olvasni, hogy hasonló helyzetbe került. A legtöbb ilyen is azonban minden különös móka nélkül otthagyták a maga hakli-pakliját — a bérbeadónak, akif a törvény szerint elsőbbség illet a bérlemény területén található mindennemű vagyontárgyra.

Hát ezek védelmére miért nincs jogszabály, mint van az egyéb foglalkozások részére? Vagy kevesebb érdeke fűződik a köznek ahhoz, hogy ezek is felruháztassanak fegyverekkel a létért folytatott harcban? Lehet vitatkozni, érveket találni jobbra is, balra is.

De most nem erről akarunk beszélni. Az ország lakosságának háromnegyed részét képező közép- és kisbirtokos osztály sorsával foglalkozunk inkább.

Ezek gazdasági helyzetének közeli összeroppanása fenyeget — kapcsolatosan a kis- és középvirtalanok serege és a munkásság teljes anyagi romlásával.

Nem a sőtétlítés mondatja ezt velünk, de a tények zordon valóságának felismerése, amely elől a rózsás szemüvegen nezők félre fordítják tekintetüket, a végzet kérelhetetlenségig kegyetlen hitét kényelmi szempontból is vallók pedig egyszerűen behunyják a szemüket, a pillanatnyi örömeikre vágyók, a máról-holnapra élők ellenben járnak a léhaság táncát.

Pedig bizonyos, hogy az egész művelt világ háború által felforgatott gazdasági helyzete reménytelen és kétségbeejtő, inog és ropog minden megbolygatott régi és hitvány könnyelműséggel és rosszakarattal összetakolt új oszlop is. A rablott préda oszlik-foszlik: ebül jött, ebül megy. A „jóvátételek” ürügye alatt a „győzők” próbálnak még újabb nyuzással segíteni magukon, de hát az áldozatok testén nincs már bőr, azok rugni és harapni fognak, de gyapjat nem adnak tovább. Mir nyer vele a rabló módra gazdálkodó, ha fegyverhez nyúl és agyonveri az állati sorba taszított nemzeteket?

Fél az összeomlástól mindenki, de leginkább a mindenható pénz, amely-

nek diktaturája a legnemzetközibb s amelynek fejedelmei ezuttal Amerikában trónolnak. Jaj pedig annak a diktátornak, aki a veszély idején a körülmények folytán uralomra jutván, elveszti éjeslátását, célnak a saját megmentését tekinti s elnyomottjainak hátán állva, azok vérelve és erejével szivja potrohosa magát, míg egyszer aztán a kiszípolozott legyőzöttek háta begörbül s mint a tenger mesebeli sziget szörnyetege, a Trák, a mélységbe süllyed, a pénzistent meg hófehér hadával együtt elnyeli az örvény...

„Az egymásrautaltság szükségszerű felismerése nélkül nem tudunk eszközöket találni a fenyegető veszedelmek elhárítására.

Kismagyarország gazda népe, — mely pedig a csonka-roncsnak gerincét képezi, — a fizetésképtelenség, a csőd előtt áll, helyesebben görnyed. Jajszóval jelenti be ezt, de sokan még mindig nem akarják elhinni. Azt mondják, hogy a beteg csak szimulál s egy-két keserű dover-portól meg fog gyógyulni, mint a régi osztrák-világ magyar katonája. Kétségtelen, hogy ha már a csonkaállam mint orvos nem tud pillanatnyilag egyéb segítséget nyújtani, akkor legalább arról kell gondoskodnia, hogy a beteg szenvedései enyhüljenek, az összeomlás ne egyszerre következék be, az adós élete fonala megnyújtassék, mert — amint a latin közmondás mondja: aki haládeket nyer időben, az életet nyer.

Foglalkozzék a törvényhozás annak gondolatával, hogy a fizetésképtelenségbe került földbirtokos lába alól ne lehessen a talajt rövidesen, sommásan kirántani, azt dobra ütni, mert ilyen eljárás mellett egy-két pénzhatalom fog csak potrosra kiúzni, míg a kisemberek százezrei rabszolgasorba süllyednek s az állambiztonság amugy is ingatag pilléreit a ngomorúság sámsonná erősödött elkeseredettség a saját pusztulásával sem törődve döntené össze.

A kényszeregyezéshez hasonló, de a földműves-foglalkozásnak megfelelő különleges vagyonmentő törvényt kell hozni. Ez érdeke a hitelezőnek és adósnak egyaránt. Gondolkodjanak ezen a törvényhozó orvosok és ne késlekedjenek, mert a késedelem halálos veszedelmet jelent!

Csak ötletszerűen vejjük itt fel, hogy a fizetésképtelenségbe jutott kisgazdák felszámoltatását az államilag támogatott s így legkevesebb költséggel működő altruista pénzintézetekre s a hitelszövetkezetekre kellene bízni az esetleges zálogjogoknak e törvény erejénél fogva történő egyidejű át szállása mellett.

A somlói bor reális ára.

A gazdasági krízisnek, melynek teljes közepében vagyunk, szembe kell nézni, annál is inkább, mert a bajok tisztán látása az első lépés a kivezető úthoz. A magyar gazdaember sohasem volt nagy hive, hogy gazdálkodásának tükrét pontosabb számadásokkal rögzítse és abból tanuljon. Különösen áll ez a kisebb bortermelelő gazdákra, kik legnagyobb részt szerelmesek szőlőjükbé, miért is mindent elkövetnek, hogy szerelmük tárgyáról olyant ne keljen — akárcsak önmaguk előtt is — konstatálni, amú elhomályosítaná lelkesedésüket.

A szőlő megszűnt a középosztály urí passziójának vag; pedig a falusi kisgazda büfelejtő kassziójának lenni. Gazdasági úzzen az, melyből a termelő hasznot akar látni, hogy amugy is szükies jövedelmét ezzel kiegészítse, esetleg tisztán abból éljen.

Nem lehet úgy gazdálkodni, hogy a szükieses karrót nem számítom a szőlő terhére, mert csak úgy kaptam a János gazdától, kinek nincs fogata és én szántom fel minden évben a földjét, csak a raffia, galic, rézkénpor kerül pénzbe; mert hisz a kötözést elvégzi az asszony, a kapálást pedig elvégzem én és a fiam, nem számítom az utiköltséget sem Devecserből, sem Páparól, mert hiszen passzióból úzöm a szőlőgazdálkodást. Az ilyen mentalitás önbolondítás és önbecsapás. Ha az ipari üzemek, a kereskedők és pénzintézetek is így gondolkodnának, akkor még csak el volna fogadható a szőlőgazdák fenti iokoskodása, de ezek a gazdasági tényezők nem olyan nagyon szerelmesek a foglalkozásukba és bizony nem elégszenek meg azzal, hogy csak passzióznak vele, hanem hasznot is akarnak és pedig többet, mint amennyit a befektetett tőke és a forgatóke egy reális intézelnél minden fáradság nélkül kamatozna.

Lássuk tehát, hogy is állunk ezen kérdéssel a somlói szőlőkben? Számokkal akarom a kérdést megvilágítani oly módon, hogy mindegyik gazda azután a maga viszonyaira alkalmazva, belenézhét a tükröbe és megláthajja, hogy indokolt volt-e a mosolggása és a kézdörzsölése, mikor a termését eladta.

Ezen számtani fotográfiát bizonyos méretek közé akarom szorítani, mondjuk ezer négyszögöl szőlőterülettel 6000 négyszögöl területig, ezen kívül miután hegyi utjaink nagyon rosszak és így a trágyafuvar megfizethetetlen, csak oltvány szőlőt akarok alapul fölvenni, miután a szénkénneggel fontartott hazai szőlő bő trágyázást igényel, a sor és tőke távolság legyen 95 cm., tehát egy négyszögölre 4 tőke fog esni; a szőlőhöz tartozó pincét és minimális felszerelését az egyszerűség kedvéért arányítom a szőlőterület nagyságával és csak igen mérsékelt összegben veszem fel an-

— Kérem. A múlt vasárnap délelőtt Devecserben tartott szőlőszeti gyűlésen valaki tévedésből elcserélte Koller Kálmán somlói szőlőbirtokos Pichler-féle zöldes színű kalapját s helyette egy másikat hagyott ott. Kéri az illető urat, hogy saját kalapját a Vági-vendég-lőben átadni sziveskedjék.

— A somlóhegyi szőlősgazdák értekezlete, Karsay Sándor dr. devecseri járásbíró-sági elnök javaslatot tett a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesületnek, hogy indítsa mozgalmat a Somlóhegy borkereskedésének felvirágoztatása érdekében. Az egyesület vezetősége készséggel tette magáévá ezt a fontos indítványt, mert a maga részéről is az a véleménye, hogy sürgősen intézkedésekre van szükség ennek a híres borvidéknek védelme érdekében. Május 5-én tartották első értekezletüket a somlóhegyi szőlősgazdák Devecserben. Az értekezletet vezette Kajdacsy Endrét, a Vármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóját kérték fel a nagyszámúban megjelent szőlősgazdák. Az értekezleten ott láttuk a legszámottevőbb komoly szőlőbirtokosokat s nagy számban jelentek meg ott a kisgazdák is. Az értekezletet Kajdacsy Endre nyitotta meg, aki rámutatott arra, hogy a somlóhegyi szőlősgazdák csakis egy szervezetbe tömörülve szerezhetnek azokon a bajokon, amely ma úgy az okszerű szőlőgazdálkodást, valamint a borkeszletést és értékesítést majdnem lehetetlenné teszik. Indokoltan tartaná a Somlóhegyen egy borközpont létrehozását s az ebbe tömörült gazdák könnyen meg is teremthetnék a somló bor biztos piacát s áttérhetnének az okszerű szőlőművelésre és borkeszletésre. Karsay Sándor reméli, hogy a Vármegyei Gazdasági Egyesületnek sikerül a somlóhegyi szőlősgazdák érdekképviseletét megalakítani. Ennek a fontos borvidéknek fellendülését egyedül a somlóhegyi szőlősgazdák sürgős szervezkedésétől várja. Javasolja, hogy a Gazdasági Egyesület már a közeljövőben rendezzen egy somló borkiállítását s arra a hazai és külföldi kereskedőket, vendéglobokot és borkereskedőket hívja meg. Indítványozza, hogy a Vármegyei Gazd. Egyesület elnökének, dr. Magyar Károlynak vezetése alatt alakuljon egy bizottság, amelynek feladata legyen megállapítani azokat az intézkedéseket és feladatokat, amelyek alapján a somló szőlősgazdák érdekképviselete megalakulhat. Galamb István m. kir. szől. és borászati ker. felügyelő a maga részéről is a legmelegebben óhajítja a somlóhegyi szőlősgazdák sikeres szervezkedését, majd ismerteti az új bor és hegyközségi törvény fontosabb intézkedéseit s reméli, hogy maga a törvény intézkedése is sokat fog segíteni a somló borvidék fellendülésén. Szalay Ottó hegyközségi elnök szintén kívánatosnak tartja bármely formában is a szőlősgazdák szövetségének létrejöttét. Az értekezlet egyhangúlag elhatározza, hogy megalakítják a somló szőlősgazdák szövetségét s kéri az intéző bizottságot, hogy vonatkozó javaslatát mielőbb készítse el s a legközelebb összehívandó értekezleten ismertesse, hogy a szervezkedést ennek kapcsán indíthatják meg. A legközelebbi értekezletet május 26-ra hívja egybe a Vármegyei Gazdasági Egyesület elnöksége.

— Nyári tanulmányutak. A Párisi Magyar Diákegyesület Utazási Osztálya, mely a MEFHOSZ tanulmányutait rendezi, felhívja az utazás iránt érdeklődők figyelmét, hogy a nyár folyamán 18 tanulmányutat indít a legmérsékeltebb árak mellett Európa különböző országaiba, sőt megfelelő számú jelentkező esetén Amerikába és Afrikába is. Az utakra vonatkozó prospektus a napokban jelent meg és az érdeklődőknek készséggel küldi meg azt az utazási osztály irodája (Párisi Magyar Diákegyesület Utazási Osztálya Budapest, IX. Ferenc-körút 38. fsz. 2. Tel.: Automata 874—48.) akár levélbeli, akár szóbeli megkeresésre is. Hivatalos órák naponként kizárólag d. u. 3—5 óra között.

Jó családból származó ügyes fiatal

TANONCUL

felvessz BARTÁK GYULA, borbély és fodrász

Ügyeljen a védjegyre!

lettartamát és árát tekintve a világ legolcsóbb cipője. Szerkezetét és anyagát tekintve a legideálisabb nyári viselésnek. Sokáig tart és kevésbe kerül a Dorco-cipő.

Ügyeljen a védjegyre!

— Az egyetlen magyar lap, amely a legnívósabb külföldi folyóiratokkal is diadalmasan felveheti a versenyt: a „Magyar Magazin”. Munkatársai közt ott találjuk Babits Mihályt, Krudy Gyulát, Szép Ernőt, Pásztor Árpádot, Lázár Miklóst, Zsolt Bétát, Emőd Tamást, Nadas Sándort, Somlyó Zoltánt, Lakatos Lászlót, Erdélyi Józsefet, Harsányi H. Lászlót, Főth Jánost, Halász Imrét, ifj. Nagy Endrét neveit, akiknek írásait a legkiválóbb magyar művészek illusztrálják. A pazar kiállítású lap főszerkesztője: Farkas Imre, művészeti szerkesztője: Pólya Tibor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal (Bpest, V. Sziget-u. 26.)

Bakonyi arcvonások.

Írta: Porkoláb István.

A Bakony ormaira fölült a tél s bodor ködfüstököt fujdogál szerteszét. Ellepi a völgyet. A köd alatt mintha lassabb lenne a patkó ideges folyása, nem siet úgy, mint nyáron. Pedig akkor kurtaviganós lányok mosogatták benne villanó bokájukat, most meg néptelen a partja. Komornéma körülötte a kopaszodó, feketedő erdő. Csóná mindenütt. Csak a két tisztelendő léptei alatt zörren a könnyező hasraszt.

A hegyoldalba kapaszkodó faluban is elhalkult az élet. A szürke délutánok szendergővé teszik az embereket. Mélázóbb a nézésük, lassabb a járásuk. A hegyvidéki ember mindig lassabban jár, mint az alföldi; nyáron a homokot, ősszel a sarat, télen a havat kerülgeti. És gyermekkorától késő venségig a hegyek kényszerítik: — Lassan hajts!

Most már itt a sár. De milyen sár! Aki nem ismeri a természetét, úgy beleragad, mint csirizbe a gyufaszál. Vagy akár az a butorkocsi a falu és az állomás között. Ez most a a környék nevezetessége. Minden idegennek megmutatják, aki ide vetődik.

A nagytiszteletes magyarázza:

— Az új erdőmester butorai vannak benne. Az uton érte az esőzés. Most aztán a tavaszt várja, hogy az urodalom összes ökrei bevontassák.

A főtisztelendő ur belecuppanítja óriási botját a sárba. Meggyőzően beszél:

— Mégis jó sár ez: vendégmarasztaló! Aki egyszer idekerül, nehezen tud elmozdulni. Itt ragasztja a sár, a hó...

A nagytiszteletes tisztá kék szemei fölcsillannak. Átvessi a szót:

— És megmarasztják az emberek. Ezek a másvidékinél szegényebb, de jobb emberek. Ő miattuk maradtam itt én is. Örökre.

Ugy mondja az utolsó szót, mint aki nagy áldozatot hozott. S mintha néha, egy önfeléd pillanatra, mégis elvágódna innét — a sárból. Messze néz. Tekintete egy keskeny ásvon át kísérlék a hegyek közül. A sikra. Ott ringott a bölcsoje. Aztán mégis ittmaradt a hegyekben — az emberekért...

Esteledik. Hirtelen ómos lepel borul a tájra, pára a szemüvegre. Gyorsan ereszkedik a sűrű köd. Csak árnyakat, elmosódott körve-

nalakat látni. Furcsa kódalokok lovagolnak egymás hátán, óriási táltosok nyújtózkodnak az ég felé.

A faluban megcsendül a harangszó. A két pap botrántámszokdva imádkozik. Mind-egyik az égre tekint — semmi különbség közöttük. Mindössze az egyik keresztet vet. Azután megszólal:

— Menjünk! Egyszerre leszakad az este. Jól mondta a főtisztelendő. Télien itt a Bakonyban úgy szakad le az este, mint a zápor. Alig van szürkület s máris kócos sötét. Karmolja az embert.

Haza a sétából. Libasorban a házak előtt, ahol keményebb az agyagos sár. És vigyázva, szótalan, akár az alpesi síhelők. Csak lassabban, mert sárt, sötétet síhelni nehezebb, mint havat. Legalább a Bakonyban így mondják.

Lámpagyújtás után van. A faluban már öreg este. Bólogató házak apró ablakaiból öklönyi fény karikázik; előnti egy-egy pillanatra a jövő-menők fekete kontóráit. Azután újra vakság. Ilyenkor szem: a fill. Loccsanás, cuppánás hallatszik, jelétül, hogy szembe is jönnek.

— Dicsértessék!... — köszönnek tisztelendő.

Ezek a felső pap hivei. A két lelkes egy akarattal emel kalapot s szinte egyhangon mondja:

— Mindörökké...
Ujabb cuppogás és köszönés; szives, szeretetteljes:

— Jó estét kívánok!
Ez az alsó pap hive.
Egy akarattal fogadja mind a két tisztelendő:

— Adjon Isten, Németh gazda!
A faluderékon nagyobb ház, nagyobb fény. A lutheránus paplak.
— Szervusz!
— A viszontlátásra!

(Folyt. köv.)

— A devecseri anyakönyv. *Születés:* Máj. 3. Kovács István urad. cseléd és neje Csurgai Ilona fia István rk. Wenzel Károly kéménys. m. és neje Csete Lidia fia Ottó Róbert rk. Máj. 8. Pápai István fm. napsz. és neje Hübert Katalin leánya Gizella rk. *Házasság:* Máj. 6. öz. Varga Józsefné rk. Révai Anna 70 éves, rk. tüdőgyulladás. *Házasság:* Máj. 5. Rácz Mihály üzleti alk. és Oláh Regina rk. Nemes Imre fm. és Oláh Ilona rk.

SPORTHIRLAP kapható Huss Ferencnél. Ára 16 f.

Tyukkeltető tojások (olasz) Wyandotties, tisztán tenyésztett, törzskönyvezett, nagytestű, sokat tojó fajta, darabonként 80 fill. Kapható Devecser, Fehértó-utca 18. szám.

Hirdetmény.

Özv. Böhm Bernátné sz. Singer Ilona dobai lakos szatéc-születését átvenni szándékozik és e célból felhívom az üzlet esetleges hitellezőit, hogy követeléseiket f. évi május 20-ig velem közöljék, mert az ezen idő letelte után tudomásomra jutó üzletartozásokért felelősséget nem vállalok.
Doba, 1929. május 10.

Bruszt Ferenc
hereskedő.

Somlón

a dobai rész legszebb helyén — esetleg parcellánként is — eladó egy 4000 □-öles szőlő, rajta szép, két szobás, verandás hajlék. Cim a kiadóhivatalban.

„Elite“-mozgó Devecser

Május 11—12.
DON JUAN

Május 18—19.
DUNAKERINGÓ

Május 20.
KREUTZER SONATA

Május 25—26.
KIRÁLYOK KIRÁLYA

Május 29—30.
IX. PARANCSOLAT

Eladó

Csabrendek községben a község közepén 1825 □-öl területen régi nemesi kuria, melyen van 4 szoba, 2 konyha, étéskamra, a lakás alatt boltajtásos pince. Ugyancsak abban az udvarban egy 45 m. hosszú épület 2 szoba, konyha, előszoba, 2 boltajtásos istálló 30 drb. állatra; kocsiszín, faház, disznóolák mind köből, az egész épület teteje prima magtár az épületek egyméter vastag falakkal Cim a kiadóban.

Kiadó

Miskolc-ucca 2. szám alatt, egy üzlet-helyiség raktárral együtt azonnal átvehető. Bővebbet Gaál Ferenc vendéglősnél, Devecser.

Tanoncul

Ugyes fiút azonnal felvesz.
Mautner Izidor
épület és díszműbádogos
Devecser.

Szoba festést,

mázolást, templomfestést, tapétázást leg egyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig OLCSÓN VÁLLAL!

Bognár József, Budapest,
— Szerdahelyi-ucca 3. —

Szíves megrendelést posta útján is elfogadok. Bővebben értekezni lehet
Bognár Istvánnál, Devecserben, Sümegi-ucca 26.

Prima marcali

gépszij

minden méretben, legolcsóbb napi áron

Nay Vilmos

bőrhereskedésében
DEVECSER, Kossuth-u. 13.

Győzdjön meg

hogy milyen olcsón vásárolhat

Lénárt Testvérek Utódánál, Baross-u. 6.

Bőrárut, taplat, gummisarkat, cipőcrémet, cipőfűzőket, cipőszámfát, amely a cipő formáját megtartja és ezáltal tartóssá teszi. Ostor, estoronyelet, bőrvazelint és egyéb a szakmához tartozó árukat.

Rádiókedvelők!

Autótulajdonosok!

Mielőtt rádiókészüléket vásárolna, tekintse meg 3 lámpás csoda vevőgépünket. Hangtisztasága utólrhetetlen, hangereje megfelel normális 5 lámpás gép hangerejének és teljesen szelektív. 1929. típusu 5 csöves Neutrodyne készülékek, 1929-es 5 csöves vevő 200—2000 m hullámhosszig. Kívánatra készítünk 1—2, 6—7 csöves keretvevőket is.

DEVECSER KÖZSÉG VILLAMOS MŰVE ÜZEMÉNÉL
— DEVECSER, Damjanich-u. eszközölhető —

Vállalunk antennaszerekeseket vidéken is. — Anód-, fűtő- és autóakkumulátorok töltése mindenkor. — Hangszórók.

Legujabb

Vasuti menetrend

Vasuti utmutató

kapható

HUSS FERENC
könyvkereskedésében

KIADÓ

Klapha-u. 9. számú ház, mely három szoba és mellékhelyiségekből áll. Esetleg szabadkézből eladó. Bővebbet

Huss Ferenc
könyvkereskedésében

Piaci gabona árak.

Buza	23—24	P	Zab	21	P
Rozs	20—21	.	Tengeri	29	.
Árpa	26—27	.	Burgonya	15	.

Tennisz és football

felszerelések eredeti gyári áron kaphatók

HUSS FERENC-nél